

Intézményünk működését meghatározó jogi környezet

(2022.09.13-án hatályos normaszövegek)

2011. évi CXC. törvény a nemzeti köznevelésről

2. § (1) Az Alaptörvényben foglalt ingyenes és kötelező alapfokú, valamint ingyenes és mindenki számára hozzáférhető középfokú nevelés-oktatáshoz való jog biztosítása az érettségi megszerzéséig, a szakgimnáziumi, illetve a szakiskolai nevelés-oktatásban az Szkt. 3. § (1) bek. a) és b) pontjában meghatározottak szerint, a készségfejlesztő iskola tekintetében pedig az utolsó gyakorlati évfolyam befejezéséig az állam közzszolgálati feladata.

4. § E törvény alkalmazásában...

13. a kiemelt figyelmet igénylő gyermek, tanuló:

c) tartós gyógykezelés alatt álló gyermek, tanuló,

14a. köznevelési alapfeladat: a köznevelési intézmény alapító okiratában, szakmai alapidokumentumában meghatározott olyan köznevelési feladat, amely...

t) a gyermekgyógyüdüülőkben, egészségügyi intézményekben rehabilitációs intézményekben tartós gyógykezelés alatt álló gyermekek tankötelezettségének teljesítéséhez szükséges oktatás,

18. * tartós gyógykezelés alatt álló gyermek, tanuló: az a gyermek, tanuló, akinek egészségügyi ellátása az egészségügyről szóló 1997. évi CLIV. törvény (a továbbiakban: Eütv.) 89. §-a szerinti általános járóbetegszakellátásban vagy az Eütv. 91. §-a szerinti általános fekvőbetegszakellátásban részt vevő szakorvos véleménye alapján az adott nevelési évben, tanévben a harminchat nevelési napot, tanítási napot várhatóan meghaladja, és emiatt az óvodai nevelésben a 8. § (2) bekezdése szerinti

formában nem tud részt venni, illetve tankötelezettségét iskolába járással nem tudja teljesíteni,

27. § (7) ... tartós gyógykezelés miatt egyéni munkarend keretében tanulmányokat folytatók egyéni foglalkozás keretében történő felkészítésére az iskolának tanulónként az osztályok heti időkeretén felül átlag heti tíz óra áll a rendelkezésre.

45. § (1) Magyarországon - az e törvényben meghatározottak szerint - minden gyermek köteles az intézményes nevelés-oktatásban részt venni, tankötelezettségét teljesíteni.

(3)- A tankötelezettség annak a tanévnek a végéig tart, amelyben a tanuló a tizenhatodik életévét betölti.

(5)- A tankötelezettség iskolába járással teljesíthető. Ha a tanuló egyéni adottsága, sajátos helyzete indokolja, és a tanuló fejlődése, tanulmányainak eredményes folytatása és befejezése szempontjából előnyös, a tankötelezettség teljesítése céljából határozott időre egyéni munkarend kérelmezhető. A szülő, nagykorú tanuló esetén a tanuló a kérelmet a tanévet megelőző június 15-éig nyújthatja be a felmentést engedélyező szervhez. Ezen időpontot követően csak abban az esetben nyújtható be kérelem, ha a tankötelezettség iskolába járással történő teljesítését megakadályozó körülmény merül fel. Jogszabályban meghatározott esetben az egyéni munkarendet biztosítani kell.

(6) A felmentést engedélyező szerv dönt arról, hogy a tanuló a tankötelezettségének egyéni munkarend keretében tehet eleget.

(6a) Ha az egyéni munkarendben tanuló neki felróható okból két alkalommal nem jelenik meg az osztályozó vizsgán, vagy két alkalommal nem teljesíti a tanulmányi követelményeket, az iskola igazgatója értesíti a felmentést engedélyező szervet, és a tanuló a következő félévtől csak iskolába járással teljesítheti a tankötelezettségét.

(7) A tankötelezettség általános iskolában, középfokú iskolában, valamint fejlesztő nevelés-oktatásban teljesíthető.

50. § (1) A tanuló - beleértve az egyéni munkarenddel rendelkezőt is - az iskolával tanulói jogviszonyban áll. A tanulói jogviszony felvétel vagy átvétel útján keletkezik. A felvétel és az átvétel jelentkezés alapján történik. A felvételtől vagy átvételtől az iskola igazgatója dönt. A tanulói jogviszony a beíratás napján jön létre. A tanuló a tanulói jogviszonyon alapuló jogait az előbbi időponttól kezdve gyakorolhatja. Jogszabály, továbbá az iskola házirendje egyes jogok gyakorlását az első tanév megkezdéséhez kötheti.

54. § (1) A pedagógus - a (3) bekezdésben meghatározott kivétellel - a tanuló teljesítményét, előmenetelét tanítási év közben rendszeresen érdemjeggyel értékeli, félévkor és a tanítási év végén osztályzattal minősíti.

55. § (1) Az igazgató a tanulót kérelmére - kiskorú tanuló esetében a szülő kérelmére - felmentheti - a szakmai képzés kivételével - az iskolai kötelező tanórai foglalkozásokon való részvétel alól, ha a tanuló egyéni adottságai, sajátos nevelési igénye, továbbá sajátos helyzete ezt indokolttá teszi. Ha a kérelem az összes tanórai foglalkozás alóli felmentésre irányul, akkor a 45. § (6) bekezdése szerinti eljárást kell lefolytatni. Az igazgató a tanulót kérelmére mentesítheti a készségtárgyak tanulása alól, ha azt egyéni adottsága vagy sajátos helyzete indokolttá teszi.

(2) „Az egyéni munkarenddel rendelkezőt - az iskolában vagy azon kívül folyó szakmai képzés kivételével - az iskola valamennyi kötelező tanórai foglalkozása alól fel kell menteni.

(3) Az, akit felmentettek a kötelező tanórai foglalkozásokon való részvétel alól, az igazgató által meghatározott időben, és a nevelőtestület által meghatározott módon ad számot tudásáról.

20/2012. (VIII. 31.) EMMI rendelet a nevelési-oktatási intézmények működéséről és a köznevelési intézmények névhasználatáról

23. § (8) Az iskolába felvett gyermeket, tanulót - beleértve az egyéni munkarenddel rendelkezőt is - az iskola tartja nyilván. Az iskola a vele tanulói jogviszonyban álló és a 49. § (1)-(3) bekezdése szerint benyújtott kérelem alapján vendégtanulói jogviszony létesítésére engedélyt kapott tanulókról külön nyilvántartást vezet.

49. § (2) Ha a tanuló tartós gyógykezelése az iskolába járást nem teszi lehetővé, a tanuló, kiskorú tanuló esetén a szülő kérelmére az intézmény vezetője engedélyezheti, hogy - tanulói jogviszonyának fenntartása mellett - tanulmányait a fekvőbeteg-ellátás keretében gyógykezelését biztosító egészségügyi intézményben vagy rehabilitációs intézményben biztosított nevelés-oktatás keretében folytassa. Az e bekezdésben foglalt esetekben a tanulóval vendégtanulói jogviszonyt létesítő iskola alatt az egészségügyi intézményben vagy rehabilitációs intézményben nevelést-oktatást biztosító nevelési-oktatási intézményt kell érteni.

(5) A tanulói jogviszonnyal rendelkező tanuló, kiskorú tanuló esetén a szülő a vendégtanulói jogviszonya létesítésének engedélyezésére a vele jogviszonyban álló iskola igazgatójának nyújtja be írásbeli kérelmét. Az iskola igazgatója a kérelemben foglaltak alapján, a kérelem átvételétől számított tizenöt napon belül beszerzi a döntéshez a tanulóval vendégtanulói jogviszonyt létesítő iskola javaslatát, továbbá a (2) bekezdésben foglalt kérelem esetében az egészségügyi intézmény vagy a rehabilitációs intézmény javaslatát.

(6) A tanulóval jogviszonyban álló iskola igazgatója az (1)-(2) bekezdés szerint benyújtott kérelemről meghozott döntéséről értesíti a tanulót, kiskorú tanuló esetén a szülőt, valamint a tanulóval vendégtanulói jogviszonyt

létesítő iskola, továbbá a (2) bekezdés szerinti kérelem esetében az egészségügyi intézmény vagy a rehabilitációs intézmény vezetőjét.

(7) A vendégtanuló teljesítményének értékelését a fogadó iskola végzi, és írásban értesíti a tanulóval jogviszonyban álló iskolát.

50.§ (6) Megszűnik a vendégtanulói jogviszony, ha azt a tanulóval vendégtanulói jogviszonyt létesítő iskola igazgatója a tanuló, kiskorú tanuló esetén a tanuló szülője kérelmére megszünteti. Az iskola igazgatója megszüntetheti a vendégtanulói jogviszonyt akkor is, ha a tanuló a foglalkozásokról igazolatlanul legalább tíz alkalommal távol maradt, vagy a tanuló a vendégtanulói jogviszonyból eredő kötelezettségeit nem teljesítette. A vendégtanulói jogviszonyt létesítő intézmény vezetője a véglegessé vált döntésről értesíti a tanulót, kiskorú tanuló esetén a szülőt és a tanulóval tanulói jogviszonyban álló iskola igazgatóját.

51.§ (7) Ha a tanulónak - az ideiglenes vendégtanulói jogviszony időtartamának kivételével - egy tanítási évben az igazolt és igazolatlan mulasztása együttesen

a) az Nkt. 5. § (1) bekezdés b)-c) pontjában meghatározott pedagógiai szakaszban a kétszázötven tanítási órát,

f) egy adott tantárgyból a tanítási órák harminc százalékát meghaladja, és emiatt a tanuló teljesítménye tanítási év közben nem volt érdemjeggyel értékelhető, a tanítási év végén nem minősíthető, kivéve, ha a nevelőtestület engedélyezi, hogy osztályozóvizsgát tegyen.

(8) A nevelőtestület a (7) bekezdésben foglaltak alapján az osztályozóvizsga letételét akkor tagadhatja meg, ha a tanuló igazolatlan mulasztásainak száma meghaladja a húsz tanórai foglalkozást, és az iskola eleget tett a (3) bekezdésben meghatározott értesítési kötelezettségének. Ha a tanuló teljesítménye a tanítási év végén nem minősíthető, tanulmányait évfolyamismétléssel folytathatja. Ha a tanuló mulasztásainak száma már az

első félév végére meghaladja a meghatározott mértéket, és emiatt teljesítménye érdemjeggyel nem volt minősíthető, félévkor osztályozóvizsgát kell tennie.

64. § (2) Osztályozó vizsgát kell tennie a tanulónak a félévi és a tanév végi osztályzat megállapításához, ha

a) felmentették a tanórai foglalkozásokon való részvétele alól,

c) az 51. § (7) bekezdésében meghatározott időnél többet mulasztott, és a nevelőtestület döntése alapján osztályozó vizsgát tehet,

d) a tanuló a félévi, év végi osztályzatának megállapítása érdekében független vizsgabizottság előtt tesz vizsgát.

(3) ...A tanítási év lezárását szolgáló osztályozó vizsgát az adott tanítási évben kell megszervezni.

74. § (1) A tanuló félévi osztályzatáról a szülőt az értesítőben (az ellenőrzőben) kiállított félévi értesítőben kell tájékoztatni.

(5) Ha a tanuló független vizsgabizottság előtt vagy vendégtanulóként ad számot tudásáról, a vizsgáztató intézmény a tanuló osztályzatáról a törzslapon történő bejegyzés céljából három napon belül írásban értesíti azt az iskolát, amelyikkel a tanuló tanulói jogviszonyban áll. A tanuló magasabb évfolyamra lépéséről - figyelembe véve a független vizsgabizottság által adott vagy a vendégtanulóként szerzett osztályzatot - az az iskola dönt, amellyel a tanuló tanulói jogviszonyban áll.

75. § (1) Ha a tanuló a tanulmányi kötelezettségének a szülő kérelme alapján egyéni munkarend keretében tesz eleget, felkészítéséről a szülő gondoskodik, a tanuló egyénileg készül fel. Az egyéni munkarend keretében tanuló magatartását és szorgalmát nem kell minősíteni. Az iskola igazgatója köteles tájékoztatni a tanulót és a szülőt az egyéni munkarenddel rendelkező kötelelességeiről és jogairól. Az egyéni munkarenddel rendelkező kérelmére részt vehet a tanórai vagy egyéb foglalkozásokon, valamint felvehető a

napközibe és a tanulószobai foglalkozásra. Ezen kérelmekről az iskola igazgatója dönt.

(3) Ha a tanuló az egészségügyről szóló 1997. évi CLIV. törvény (a továbbiakban: Eütv.) 89. § szerinti általános járóbeteg szakellátásban, vagy az Eütv. 91. § szerinti általános fekvőbeteg szakellátásban résztvevő szakorvos által kiadott vélemény szerint tartós gyógykezelésben részesül és emiatt a mindennapos iskolába járási kötelezettségét nem tudja teljesíteni, egyéni munkarend keretében folytatja tanulmányait. A tartós gyógykezelés miatt egyéni munkarend keretében tanulmányokat folytató tanuló felkészítéséről, érdemjegyeinek és osztályzatának megállapításáról az iskola gondoskodik, amellyel a tanuló tanulói jogviszonyban áll.

(4) A tartós gyógykezelés miatt vendégtanulói jogviszonnyal rendelkező tanuló nevelése, oktatása, illetve a tartós gyógykezelés miatt egyéni munkarend keretében tanulmányokat folytató tanuló felkészítése az egészségügyi intézményben vagy a rehabilitációs intézményben, otthoni ellátás keretében vagy tantermen kívüli, digitális munkarendben szervezhető meg. A fentiekén túl az iskola a szülő részére tanácsadást, konzultációt biztosít, továbbá terápiás vagy más kezelés szükségessége esetén tovább irányít a pedagógiai szakszolgálathoz vagy más szakellátást biztosító intézményhez.

(6) A tartós gyógykezelés alatt álló gyermek, tanuló nevelés-oktatásához szükséges eszközöket az iskola vagy az egészségügyi, illetve rehabilitációs intézmény... biztosítja.

A TARTÓS GYÓGYKEZELÉS ALATT ÁLLÓ GYERMEKEK, TANULÓK KÖZNEVELÉSI ELLÁTÁSÁNAK IRÁNYELVE

(kivonat)

forrás:

(www.oktatas.hu/kozneveles/kerettantervek/2020_nat/iranyelvek_alaprogramok/tartos_gyogykezeles_szakmai_iranyelv)

Minden beteg gyermeknek, fiatalnak, akár tartósan, visszatérően vagy átmenetileg tartózkodik a kórházban, vagy hosszabb otthoni rehabilitációra, joga és igénye (szükséglete), hogy játszasson és tanulhasson, mert mindkettő gyermekkorának szerves része. Tanulói szerepének megőrzése biztosítja a folytonosság- és normalitásérzetet – betegségétől függetlenül, vagy annak ellenére.

Anyaiskola: az az iskola, amellyel a tanuló tanulói jogviszonyban áll

Iskolai esetgazda: (a tantestület valamely teljes értékű tagja - javasolt személy: osztályfőnök), aki megnyitja az Oktatási rehabilitációs naplót, kapcsolatot tart a különböző szereplőkkel és végigkíséri az oktatási rehabilitációs folyamatot az iskolába való visszatérésig, a teljes rehabilitációig.

Kórházi nevelés-oktatás: A kórházi nevelés-oktatás a kórházban létrehozott óvodában/iskolában vagy ágy melletti ellátás formájában, a kórházban dolgozó pedagógus, azaz kórházpedagógus által biztosított egyéni vagy csoportos tanítási-tanulási forma.

Kórházban dolgozó pedagógus: pedagógusi képesítéssel rendelkező szakember, aki a kórházakban a tartósan gyógykezelés alatt álló gyerekeket neveli-oktatja.

4.4.1.1 Kezelőorvos, egészségügyi team

Kórházi lét szakaszában:

1. Igazolások és szakvélemények kiadása a tanuló oktathatóságával kapcsolatban. Az igazolásban meg kell határozni a nevelési-oktatási intézményből való távolmaradás várható időtartamát, és az alternatív oktatási megoldások (a 2011. évi CXC tv-ben meghatározott 10

óra megtartásának módozatait online, és/vagy időszakos óralátogatás) igénybevételének módját.

2. Abban az esetben, ha előreláthatólag a jogszabályban meghatározott napok (36 nap) számánál többet hiányzik a tanuló, a kezelőorvos kiadja az egyéni munkarendet javasoló igazolást.

4.4.1.2 Kórházban dolgozó pedagógus

A kórházi kezelés szakaszában:

1. Tájékoztodik az egészségügyi személyzettől a tanuló egészségügyi és oktathatósági állapotáról és a kórházban való tartózkodás és a gyógyulási folyamat várható idejéről.
2. Felveszi a kapcsolatot a kórházban a szülővel (fiatal kísérővel) és a beteg tanulóval, tájékoztatja őket a kórházi oktatás lehetőségeiről, és külső segítő szervezeteket ajánl.
3. A beteg tanuló számára krízisintervenciót, élményterápiát, figyelem terelést végez.
4. Részt vesz az „Oktatási terv” elkészítésében, rendszeres oktatási tevékenységet végez és azt dokumentálja.
5. Az oktatás során felmerülő, az egészségügyi állapotra és kognitív funkció zavarra utaló jeleket visszacsatolja az egészségügyi személyzet, a szülő és az anyaiskola felé, javaslatot tesz az esetlegesen szükséges szakértői vizsgálat elindítására
6. A hazagondozást megelőzően pedagógiai véleményt ír a tanulóról.

4.4.1.5 Kórházi szociális munkás

A kórházi lét szakaszában:

1. Felveszi a kapcsolatot a szülővel, tájékoztatja a jogairól és kötelezettségeiről. Tájékoztatást tart a betegséghez kötött szociális ellátásokról és segíti a szülőt ügyei vitelében.
2. Kapcsolatot tart a tanulót ellátó szakemberekkel, elkészíti a szülői bejegyző nyilatkozatokat, felveszi a kapcsolatot a külső intézményekkel.

Az aktív kezelés ideje alatt, az adaptációs otthonlét (két kezelés közti időszak) előkészítésére:

1. Előkészíti az adaptációt, felveszi a kapcsolatot a pedagógiai szakszolgálattal a szülő

beleegyezését követően, együttműködést épít ki az anyaiskola és az egészségügyi intézmény közt.

2. Megszervezi a tanuló otthoni ellátásait és tájékoztatja a területi ellátókat a kezelések menetéről, tervezett otthon létének várható időtartamáról.

Az aktív kezelések lezárását követő otthon tartózkodás időszaka:

1. Előkészíti a tanuló hazaadását, megszervezi a területen fellelhető ellátások igénybevételéhez szükséges vizsgálatokat, szakmaközi megbeszéléseket.

2. Tájékoztatja a szülőt az elérhető ellátásokról, fejlesztésekről és a tanuló jogairól. Támogatja a szülőt a tanuló helyzetének rendezésében, és szükség esetén az anyaiskolában előkészíti a visszatérést.

Visszatérés az iskolába, utógondozás:

1. A betegségtől és annak pszichés és szociális következményeitől függően megtervezi az utógondozást. A család pszichés, szociális gondozása sok esetben a szomatikus gyógyítás lezárását követően is folytatódik (trauma- feldolgozás, családterápia, sorstárs csoportban való részvétel stb. útján).

2. A betegség okozta hátrányok csökkentése érdekében megteszi a szükséges lépéseket és folyamatosan kapcsolatot tart a tanulóval és a szülővel mindaddig, ameddig a tanuló helyzete rendeződött (visszatér a képességeinek megfelelő nevelési-oktatási, fejlesztő vagy gondozó, foglalkoztató intézményébe).

4.4.2.1 Anyaiskola

Az anyaiskola ezen Irányelv vonatkozásában az az oktatási intézmény, amellyel a tanuló eredetileg (a betegség/baleset előtt) tanulói jogviszonyban áll.

A kórházi lét szakaszában:

1. Kapcsolatfelvétel a családdal az igények, lehetőségek egyeztetése céljából.

2. Az osztálytársak és a tantestület informálása.

3. Iskolai esetgazda kijelölése, az „Oktatási rehabilitációs napló” megnyitása, pedagógiai vélemény megírása, kapcsolatfelvétel kórházban dolgozó pedagógussal.

4. Az „Oktatási terv” elkészítése.

5. A közösségben tartás megszervezése.

Az iskolai esetgazda a tantestület valamely tagja (javasolt személy: osztályfőnök), aki megnyitja az Oktatási rehabilitációs naplót, kapcsolatot tart a különböző szereplőkkel és végigkíséri az oktatási rehabilitációs folyamatot az iskolába való visszatérésig, a teljes rehabilitációig.

Az aktív kezelés ideje alatt, az adaptációs otthonlét és az aktív kezelések lezárását követő otthon tartózkodás időszakában:

1. Egyéni munkarendnél órai online jelenlét és az Nkt. szerint heti 10 óra biztosítása.
2. Oktatási terv felülvizsgálata.
3. Kapcsolatfelvétel az ellátó szolgálatokkal.

Visszatérés az iskolába, utógondozás:

1. A reintegráció és inklúzió előkészítése.
2. A fokozatos visszatérés kidolgozása, a tantestület bevonása.
3. Az „Oktatási rehabilitációs napló” lezárása, záródokumentumok elkészítése.

Miben segíthet a tanuló traumáinak megelőzésében a pedagógusok jelenléte és az iskola támogatása?

A normalitást a tanuló számára az jelenti, ha tanul. A figyelemelterelés, kizökkentés nagymértékben csökkenti a szorongást. A tanulás olyan valami, amit ismer, tud irányítani és a mindennapok monoton menetét megszakítják. Valami kicsi ismerős dolog az életéből, ami kapaszkodót jelenthet a mindennapokban a kórházi ellátás ideje alatt és otthon is. Eszköze a fiatal aktivizálásának, lehetőséget biztosít a kontroll visszaszerzésében, és jelentősen csökkentheti a lemaradástól való félelmét, ami egyet jelenthet az osztálytársainak elvesztésével (újabb veszteség).

Fontos, hogy a köznevelési intézmény az alábbi információk birtokában tegye meg javaslatait a szülő felé:

- A tanulót az állapota meddig vonja ki a mindennapos iskolalátogatás alól?
- A kezelése milyen időintervallumban történnek?
- A kezelések szüneteiben, otthonában oktatható-e és ha igen milyen módon?
- A kezeléseket követően vagy megelőzően kerülnie kell-e a közösségeket?

- Mikortól találkozhat az osztálytársaival?
- A kezelése érinti-e a kognitív képességeit?
- A betegsége mozgásában, gondolkodásában, tanulásában akadályozhatja-e a tanulót?
- Kap-e bármilyen segítséget a tanuláshoz a kórházban, otthonában.
- Rövid vagy hosszú távon a betegsége kihat-e a tanulási képességeire?
- A betegsége következményei nem súlyosak-e annyira, hogy iskolaváltás szükséges vagy oktatásra nem alkalmas állapota nagy valószínűséggel tartósan fennmarad?
- Fontos tudni minden olyan körülményről, ami megnehezíti a tanuló számára a tanulást. Azt is fontos tudni, ha betegsége súlyossága halálhoz vezethet vagy vezet!

A beteg tanulókkal való kommunikációban, tanulás, tanítás során nagyon fontos az empátia, a teljes elfogadás megléte. A beteg tanuló tanítása sokban különbözik az egészséges tanulók oktatásától, mert ebben az esetben nem elsősorban a pedagógus szakmai, módszertani felkészültsége a sikeres munka alapja. Ismerni kell a tanulót, a betegségét, rugalmasan kell tudni váltani az állapotának, lelkiállapotának függvényében. Előfordul, hogy nem lehet oktatni az adott napon, de szüksége van a támogató jelenlétre, a beszélgetésre. Nem lehet frusztráltan, türelmetlenül, erőszakosan viselkedni ezekben a helyzetekben. Ami a segítség lehet ilyenkor, ez az empátia. Elfogadással, megértéssel, nyitott szívvel kell közelíteni a beteg tanuló felé. Rá kell hangolódni, beszélgetni kell, tájékozódni hogy-létéről, kommunikálni, leszűrni a következtetéseket, szükség esetén rugalmasan változtatni az eltervezett napi programon.

Első lépésben mindenképpen igazolást kell kérni a járóbeteg-szakellátásban vagy a fekvőbeteg-szakellátásban résztvevő szakorvostól arról, hogy a tanuló egészségügyi ellátása az adott tanévben a harminchat tanítási napot várhatóan meghaladja. Ekkor a diák automatikusan a tartós gyógykezelés alatt álló tanuló státuszába kerül, azt nem kell már külön engedélyeztetni, elfogadtatni.

A tartós gyógykezelés alatt álló tanuló ezt követően két formában tehet eleget a tankötelezettségének:

- a vendégtanulói jogviszony,
- vagy egyéni munkarend keretében.

Vendégtanulói jogviszony

A vendégtanulói jogviszony részletes szabályait a Vhr. 49. §-a és 75. § (3) bekezdése szabályozza részletesen. Ha a tanuló tartós gyógykezelése az iskolába járást nem teszi lehetővé, a tanuló, kiskorú tanuló esetén a szülő kérelmére az intézmény vezetője engedélyezheti, hogy - tanulói jogviszonyának fenntartása mellett - tanulmányait a fekvőbeteg-ellátás keretében gyógykezelését biztosító egészségügyi intézményben vagy rehabilitációs intézményben biztosított nevelés-oktatás keretében folytassa. Ezen esetekben a tanulóval vendégtanulói jogviszonyt létesítő iskola alatt azt a köznevelési intézményt kell érteni, amelynek a pedagógusai az egészségügyi intézményben vagy rehabilitációs intézményben – mint helyszínen – biztosítják a nevelést-oktatást.

A tanulói jogviszonnyal rendelkező tanuló, kiskorú tanuló esetén a szülő a vendégtanulói jogviszonya létesítésének engedélyezésére a vele (eredetileg) jogviszonyban álló iskola igazgatójának nyújtja be írásbeli kérelmét. Az iskola igazgatója a kérelemben foglaltak alapján, a kérelem átvételétől számított tizenöt napon belül beszerzi a döntéshez a tanulóval vendégtanulói jogviszonyt létesítő iskola javaslatát, továbbá tartós gyógykezelés esetén az egészségügyi intézmény vagy a rehabilitációs intézmény javaslatát. A tanulóval jogviszonyban álló iskola igazgatója a kérelemről meghozott döntéséről értesíti a tanulót, kiskorú tanuló esetén a szülőt, valamint a tanulóval vendégtanulói jogviszonyt létesítő iskola, továbbá a tartós gyógykezelés esetében az egészségügyi intézmény vagy a rehabilitációs intézmény vezetőjét. A vendégtanuló teljesítményének értékelését a fogadó iskola végzi, és írásban értesíti a tanulóval jogviszonyban álló iskolát.

Amennyiben bármely okból nem létesíthető vendégtanulói jogviszony (mert például az adott egészségügyi intézmény vonatkozásában nincs ilyen ellátó köznevelési intézmény, vagy, mert a tanuló egészségügyi ellátása nem is fekvőbeteg ellátás keretében történik), de a tanuló iskolába járással nem tudja teljesíteni a tankötelezettségét, úgy az egyéni munkarendet kell alkalmazni. Ha a tanuló az Eütv. 89. § szerinti általános járóbeteg szakellátásban, vagy az Eütv. 91. § szerinti általános fekvőbeteg szakellátásban résztvevő szakorvos által kiadott vélemény

szerint tartós gyógykezelésben részesül, és emiatt a mindennapos iskolába járási kötelezettségét nem tudja teljesíteni (továbbá vendégtanulói jogviszony sem létesíthető), egyéni munkarend keretében folytatja tanulmányait.

Egyéni munkarend

Az egyéni munkarend szabályait az Nkt. 27. § (7) bekezdése 45.§ (5)-(6a) bekezdése, 55. § (2)-(3) bekezdése és a Vhr. 75. § (1) és (3) bekezdései részletesen szabályozzák. Az egyéni munkarend engedélyezéséről az Oktatási Hivatal jogosult dönteni. Az egyéni munkarend esetében a szülő, nagykorú tanuló esetén a tanuló a kérelmet a tanévet megelőző június 15-éig nyújthatja be a felmentést engedélyező szervhez. Ezen időpontot követően csak abban az esetben nyújtható be kérelem, ha a tankötelezettség iskolába járással történő teljesítését megakadályozó körülmény újonnan merül fel. Van tehát lehetőség ez esetben a későbbi „státuszváltásra”. A részletes tájékoztató, a kérelem és a kérelem kitöltési és benyújtási segédlete az Oktatási Hivatal Honlapján (www.oktatas.hu) a „Köznevelés”, „Egyéni tanulói munkarend” menüpontban érhető el.

Az egyéni munkarenddel rendelkezőt – az iskolában vagy azon kívül folyó gyakorlati képzés kivételével – az iskola valamennyi kötelező tanórai foglalkozása alól fel kell menteni. Az iskolai rendszerű szakképzésben az egyéni munkarenddel rendelkezőkre vonatkozó részletes szabályokat a szakképzésre vonatkozó jogszabályok határozzák meg. Az, akit felmentettek a kötelező tanórai foglalkozásokon való részvétel alól, az igazgató által meghatározott időben, és a nevelőtestület által meghatározott módon ad számot tudásáról (osztályozóvizsga).

Rendkívül nagy jelentősége van annak, hogy a tankötelezettség egyéni munkarendben történő teljesítése kinek a kezdeményezésére történik, hiszen a jogkövetkezmények eltérőek. Azon tanulók számára, akik szülői kérésre (anélkül, hogy az a szakértői bizottság javasolta volna, vagy tartós gyógykezelés fennállna) teljesítik tankötelezettségüket egyéni munkarendben, az iskola nem köteles felkészítő foglalkozásokat biztosítani. Azt azonban nem zárja ki jogszabály, hogy a tanuló ennek ellenére a tanórákon (vagy azok egy részén) részt vegyen. Arra azonban fel kell hívni a figyelmet, hogy ebben az esetben a tanuló az igazgató előzetes engedélyével vehet részt a tanórai vagy egyéb foglalkozásokon, az engedély kiadására az iskolát kényszeríteni nem lehet. Az egyéni munkarenddel rendelkező tanuló kérelemre felvehető a napközibe és a tanulószobai foglalkozásra (is), de kötelezettség itt sem áll fenn az intézmény

részéről.

Ha a tanuló beilleszkedési, tanulási, magatartási zavarral küzd, vagy sajátos nevelési igényű, úgy az egyéni munkarend alkalmazását a szakértői bizottság is javasolhatja. A beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézség vagy a sajátos nevelési igény miatt a szakértői bizottság véleménye alapján, vagy súlyos betegség miatt egyéni munkarend keretében tanulmányokat folytatók egyéni foglalkozás keretében történő felkészítésére az iskolának tanulóként az osztályok heti időkeretén felül átlag heti tíz óra áll a rendelkezésre. (A sajátos nevelési igény miatt egyéni munkarend keretében tanulmányokat folytató tanulók esetében az e bekezdésben meghatározott időkereten belül kell biztosítani az egészségügyi és pedagógiai célú rehabilitációs, rehabilitációs foglalkozásokat is.) Az időkeret az egyes hetek és tanulók között átcsoportosítható. Azt azonban nem írja elő az Nkt., hogy a tanuló köteles is részt venni ezeken a foglalkozásokon. Ez csupán lehetőség és nem kötelezettség a számára. Kötelezettség kizárólag az iskola részéről jelenik meg (jelenül az egyéni felkészítés megszervezésének kötelezettsége). Itt tehát az intézménynek van kötelezettsége.

A tartós gyógykezelés miatt egyéni munkarend keretében tanulmányokat folytató tanuló felkészítéséről, érdemjegyeinek és osztályzatának megállapításáról az az iskola gondoskodik, amellyel a tanuló tanulói jogviszonyban áll.

Ahogy ez fentebb látható, az egyéni munkarendet az Oktatási Hivatal engedélyezi (kivéve a szakképzésben részt vevő tanulókat, ahol ugyanezen jogintézmény megnevezése egyéni tanulmányi rend, amelyet nem az Oktatási Hivatal, hanem az iskola igazgatója engedélyez). Ha az egyéni munkarendet a szakértői bizottság is javasolja úgy az Oktatási Hivatal azt köteles engedélyezni, a jogszabály nem enged eltérési lehetőséget. A szakértői bizottság az egyéni munkarendet a sajátos nevelési igény, vagy beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézség miatt (illetve az ezen státuszokból fakadó bizonyos okokból) tudja javasolni, betegség, tartós gyógykezelés alapján nem, hiszen a tartós gyógykezelés igazolása az egészségügyi szereplők feladata és joga (*a korai fejlesztés és gondozás és az egyéni munkarend életkori okokból nem „találkozik”*).

Egyéb, szülői kérelemre induló eljárásokban (például külföldi tanulmányok, kiemelkedő sporttevékenység miatt) az Oktatási Hivatal nincs kötve sem a kérelemhez, sem a benyújtott dokumentumokhoz. Ugyanakkor a tartós gyógykezelés alatt álló azon tanulók számára, akik szakorvosi véleménnyel rendelkeznek, mint a Vhr. 75. § (3) bekezdésben meghatározott esetben, az egyéni munkarendet biztosítani kell.

Így tehát nagy felelősség hárul a szakorvosokra akkor, amikor nyilatkoznak a tartós gyógykezelés tényéről, és még nagyobb akkor, amikor a tartós gyógykezelés alatt álló tanulók esetében javaslatot tesznek (vagy nem tesznek) az egyéni munkarendre.

Mivel az egyéni munkarend esetében a tanulót (a gyakorlati képzés kivételével) valamennyi iskolai foglalkozás, tanóra alól fel kell menteni és a tanuló félévente osztályozóvizsgák keretében ad számot tudásáról, minden esetben rendkívül alaposan meg kell fontolni, hogy

- a tartós gyógykezelés alatt álló tanuló valóban csak egyéni munkarendben (azaz az iskolai tanóráról való teljes távolmaradással) tudja-e teljesíteni a tankötelezettségét és
- valóban ez szolgálja-e a tanuló rövid és hosszú távú érdekeit.

Cél a beteg tanuló szempontjából

A tanulás és az iskolai kortárs kapcsolatok megőrzése a betegséggel való megküzdést és a gyógyulás utáni visszailleszkedést támogatja azáltal, hogy a tanuló számára biztosítja:

- a szocializációs teret (a másokhoz való alkalmazkodás képessége, a közösségben vállalt szerepe, a társas támasz megélése),
- az identitástudat megőrzését (tanulói szerep),
- a személyiségfejlődést (feladat- és kötelességtudat, önérvényesítés, önbizalom, hasznosság érzése),
- a jövőkép megtartását (iskolai előmenetel, célok, továbbtanulás, társadalmi integráció),
- az aktuális egészségügyi állapothoz mérten kialakítható „egészségtudatot” (szellemi és fizikai aktivitás, figyelemelterelés),
- a tanulási képességek, stratégiák és kognitív funkciók megmaradását, fejlődését,
- a másodlagos károsodások elkerülést (depresszió, önértékelési és viselkedés problémák, izoláció, deviancia).